

קומנדו ימי עם כנפיים
מתוך 'מלחמה ושואה'
עורך ומלקט ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתמצאו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים:

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד – סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן.

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש – כרך ראשון על חומש בראשית

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

קומנדו ימי עם כנפיים: הכירו את המסוק החדש של צה"ל

מסוקים ימיים צדים צוללות ולוחמי קומנדו ימי, מגלים איומים ומטרות עבור הספינה שמפעילה אותם, ומצילים חיים. "הקברניט" מפרק את יכולות המסוק הימי, מתקופת הנאצים ועד למסוק האושן-הוק שעשה עלייה לאחרונה

ניצן סדן

שלום, כאן הקברניט; אם הדג הממוצע היה חולם חלומות, בסיוטים שלו היה מככב עוף דורס שנקרא שלך. זה הפרדי קרוגר של החיים במים - הוא מגיע בהפתעה גמורה, צולל וחותך את המים כמו הקילשון של פוסידון, משפד וחוטף דגים מהמצולות.

וזה השם שקיבל פה בארץ המסוק הימי החדש של חיל האוויר - הליקופטר שבהחלט ראוי לכינוי הזה. היום נכיר אותו, ונציץ אל עולם המסוקים הימיים, כלים מאוד מיוחדים שעושים דברים שאף מסוק אחר לא יכול.

במקור, נקרא מסוק השלך SH60F אושן-הוק, והוא גרסה משופרת לסיהוק, המהדורה הימית של הבלאקהוק המשובח. הוא יחליף את מסוקי העטלף בהאנגרים של אוניות חיל הים, ויפעל במסגרת טייסת 193 - "מגיני המערב" - שנפתחה מחדש השבוע. לפני שנתעמק בו, בואו נראה למה ספינה בכלל צריכה הליקופטר צמוד - דרך שש המשימות העיקריות שלו.

המסוק הימי המבצעי הראשון היה הפלטנר 282 קוליברי של גרמניה הנאצית, שנכנס לשירות ב-1942 והופעל מספינות בים התיכון ובים הבלטי, בעיקר ברמה הניסיונית; זה היה כלי מאוד בוסרי עם מגבלות מכניות שהתגלו תוך כדי תנועה. הוא תוכנן כאמצעי לקישור בין ספינות, וכזוג עיניים מעופף - כזה שימצא עבור הצי הגרמני איומים כמו פריסקופ של צוללת או מוקש שצף על פני המים, ומטרות כמו שיירות אספקה.

במקביל, תוכנן לספק טיווח ובקרת אש: כשנמצאה מטרה, יוכל טייס המסוק לעזור לכוון אש ארטילרית עד שהפגזים יפגעו בול. בשטח זה לא כל כך עבד, אך הרעיון היה נכון; עד היום, המשימה הבסיסית של מסוקים ימיים היא איתור וחקירה של מטרות שהספינה לא יכולה לראות בעצמה, וחשיפת סכנות בדרכו של הצי.

התצפית מתבצעת גם באמצעות מצלמות חכמות עם יכולת ראיית לילה, גם עם מכ"מים למיניהם, וגם בעין; יש דברים שצוות המסוק יקלוט עם משקפת. ישנם מסוקים ימיים שקיבלו אנטנות גדולות במיוחד כדי לייצר מסך גילוי קדמי עבור כוח המשימה הימי; לקאמוב 31 הרוסי יש אנטנה כמעט בגודל שלו.

אף שהסיוור הימי מתבצע גם באמצעות כטב"מים כבדים כמו ה-MQ4C טריטון ומטוסי סיוור גדולים, אלו אינם כלים שנמצאים על גבי האוניות שהם מלווים; הזמינות שלהם עבור כוח קטן היא מוגבלת, בעוד שספינה מגודל סטי"ל כבר יכולה לשאת הליקופטר משלה - שומר ראש פרטי צמוד.

המשימה השנייה של מסוקים ימיים היא מבצעי נצ"ל - נגד צוללות, והיא המסובכת ביותר שלהם כי לצוד צוללת זאת חתיכת מיגרנה. קשה מאוד לגלות אחת ולעקוב אחריה, במיוחד בים הפתוח והאמצעי העיקרי לכך הוא הסונאר - סנסור שמשדר גלי קול, מנתח את ההחזרים וקורא רעשים מתחת למים. לא תפסנו את הצוללת בזמן? היא תוכל להשמיד אוניה בפגיעת טורפדו אחת, ולתקוע כל מבצע ימי.

כדי לאתר מארבי צוללות, יצא המסוק הימי ויטוס 50 עד 150 ק"מ לפני הצי, יפזר מצופי סונאר ומיקרופונים ויוריד למים סנסור על כבל. החזרים חשודים ייחקרו דרך שילוב של מערכות חכמות ובינה אנושית קלאסית, וכל מה שחשוד כצוללת יקבל משלוח מיוחד של פצצות עומק. בלי מסוקים שיחשפו איומים שכאלה, אין לחילות ים סיכוי להפליג בצורה בטוחה בשטח אויב.

המשימה השלישית של מסוקי הספינות היא לוחמה ימית על מלא: המסוק לא רק מוצא מטרות, הוא גם טורף אותן כמו כריש חרדי בארוחה מפסקת.

קחו למשל את מסוק הוויילדקט של הצי הבריטי, שיכול לשאת לא פחות מ-20 טילי מרטלט קלים שמסוגלים להרים סירה באוויר; מסוקי האושן-הוק והסיהוק של ארה"ב משתמשים בטיילי הלפייר כדי לנטרל חדרי מכונות של אוניות במצר הורמוז; וכל מסוקי הים הייעודיים יודעים גם להטיל טורפדות שהופכות כל ספינה לצוללת.

עוד מערכות נשק חשובות הן מקלעי דלת: יש מקרים בהם צריך ליירט ולעצור כלי שיט קטן ולא להטביע אותו, ומקלעים כבדים הם הדרך הכי נוחה לעשות זאת - מברחים, פיראטים ומלחי אויב שבחרים בחיים יעצרו ויעשו אחורה פנה כשזרם כדורים יעוף להם מעל לראש. המסוק הימי צריך להיות מאוד גמיש מבחינת מערכות נשק; לעיתים יוצאים למשימה בלי לדעת מה מחכה בשטח, ולא נדיר לראות את מסוקי הצי האמריקאי ממריאים עם מגוון של טילים, מקלעים ומטענים.

המשימה הרביעית של מסוקי הספינות היא פשיטות עילית. ההליקופטרים הללו הם לעיתים קרובות הרייד הקבוע של יחידות קומנדו ימי, ונדרשים לטוס מהים ולשתול את חוליות הלוחמים היכן שצריך, לפעמים גם עמוק בשטח האויב. שימו לב שבתרחיש כזה, עשוי המסוק הימי להיתקל גם בכל האתגרים של לוחמה ביבשה - מטילי כתף ועד מגבלות תוואי קרקע.

המשימה החמישית היא לוחמה אלקטרונית; בגלל שמדובר בפלטפורמה מאוד גמישה, ישנם מסוקים ימיים שנשלחים עם הציוד המתאים כדי לשבש מכ"מים מהחוף וכאלה של אוניות - אפילו לספק מודיעין אותות ולגלות מיקומים של משדרי אויב.

המשימה השישית היא הכי מגוונת: חילוץ ותובלה לוגיסטית. אחד המלחים של האוניה חס וחלילה נפצע בקרב או בתרגיל? קם בבוקר עם מחלה מסוכנת? קיבל כלבת מכלב ים? אין בעיה: המסוק הימי יכול לפנות אותו מיידית באוויר. הליקופטר כזה מצויד בכננת, מנוף להרמת אנשים וציוד מהסיפון או מפני הים, וכך יכול לעשות את העבודה גם כשאין משטח שמתאים לנחיתה. לא מעט מהפעילות השוטפת של מסוקי ים היא העברה של אספקה - תחמושת, אוכל, ציוד וחלפים, וכך לאפשר את פעילות הצי הרחק מבסיס יבשתי; ה-NH90 של ציי איטליה, גרמניה וצרפת מסוגל להניף תחת הגוף מטען של יותר מארבע טונות. מסוקים ימיים הם בעצם קו החיים הכי מהיר של האוניה עם החוף.

אוקיי, ראינו כמה חיוני הוא המסוק הימי לאוניה שנושאת אותו. מה מבדיל אותו מסתם הליקופטר רגיל? ובכן, זה כמו להשוות לוחם יחידה מובחרת ללוחם קומנדו ימי: הוא צריך לדעת גם מה שנדרש לקרב היבשה, פלוס לשחות חופשי בתוך כל הסיבוכים האפשריים של קרב בים. המסוק הימי חייב לשאת ציוד ניווט, הנחייה וגילוי מיוחד, אמצעים ייעודיים לעגינה שלו לסיפון, גנרטורים עוצמתיים לסנסורים, וכל ס"מ שלו עמיד בנזקי מלח ורוחות חזקות. כני הנסע של הגלגלים מחוזקים, כדי שהמסוק יוכל לנחות על סיפון מיטלטל בלי להישבר. ולקינוח, המסוק הימי חייב לתפוס כמה שפחות מקום: הרוטור מתקפל בקלות, הזנב יושב על ציר - הכל כדי להתאים להאנגר של ספינה.

פה בארץ הופעלו מסוקים ימיים ייעודיים מאז אמצע האייטיז - מסוק הדולפין הצרפתי, שהיה קטן דיו כדי לשבת בהאנגר של אוניות סער 4.5, וביצע בעיקר משימות סיור וחילוץ. ב-1996 החליף אותו מסוק הפנתר, שכוונה בישראל עטלף - דגם חזק, זריז ומתקדם יותר, שעדיין שמר על מידות קומפקטיות.

והנה בא מסוק השלך, שהוא פחות או יותר ההיפך: גדול, כבד וחזק פי שניים מקודמיו, ומסוגל לשאת הרבה יותר ציוד ואנשים - למקרה שנרצה להנחית כוח קומנדו על איזה משט או מרפסת של מחבל. יש לו גם מגוון סנסורים ומערכות נשק שלא נציג פה, כדי שלא לקלקל לאויב את ההפתעה.

למה בחרנו במסוק גדול ולא במשהו קומפקטי, כמו הוויילדקט של הצי האנגלי? שלוש סיבות: הראשונה היא שהספינות שלנו גדלו; סער 5 וסער 6 הן קורבטות, כלי שיט עם יותר מקום. הסיבה השנייה היא שמשימות הלוחמה הימית הפכו מורכבות יותר ומצריכות כלי עם יותר סנסורים ואמל"ח. והסיבה השלישית היא סיבת החיים עצמם: האושן-הוק הוא מסוק אמריקאי, וישראל קונה מה שארה"ב מרשה לה לקנות.

בתכל'ס, זו בחירה טובה. המסוקים הללו הולכים לעבוד מאוד קשה כציידים מעופפים, וגם להציל חיים. טוב שאנו משפרים את המענה לאיומים מן הים, בעידן בו כל צבאות הטרור סביבנו משקיעים בקומנדו ימי. טיסה נעימה!